

Νικηφόρος Βρεττάκος

Ένας στρατιώτης μουρμουρίζει στο αλβανικό μέτωπο

Ποιος θα μας φέρει λίγον ύπνο εδώ που βρισκόμαστε;
Θα μπορούσαμε τότες τουλάχιστο
να ιδούμε πως έρχεται τάχατε η μάνα μας
βαστάζοντας στη μασχάλη της ένα σεντόνι λουλακιασμένο*
με μια ποδιά ζεστασιά και κατιφέδες* από το σπίτι μας.
Ένα φθαρμένο μονόγραμμα στην άκρη του μαντιλιού:
ένας κόσμος χαμένος.

Τριγυρίζουμε πάνω στο χιόνι με τις χλαίνες* κοκαλιασμένες.
Ποτέ δεν βγήκε ο ήλιος σωστός απ' τα υψώματα του Μοράβα,
ποτέ δεν έδυσε ο ήλιος αλάβωτος απ' τ' αρπάγια της Τρεμπεσίνας.
Τρεκλίζω στον άνεμο χωρίς άλλο ρούχο,
διπλωμένος με το ντουφέκι μου, παγωμένος και ασταθής.

(Σαν ήμουνα μικρός καθρεφτιζόμουνα στα ρυάκια
της πατρίδας μου
δεν ήμουν πλασμένος για τον πόλεμο).

Δε θα μου πήγαινε αυτή η προσβολή περασμένη υπό μάλης*,
δε θα μου πήγαινε αυτό το ντουφέκι αν δεν ήσουν εσύ,
γλυκό χρώμα που νιώθεις σαν άνθρωπος,
αν δεν ήτανε πίσω μας λίκνα* και τάφοι που μουρμουρίζουν
αν δεν ήτανε άνθρωποι κι αν δεν ήταν βουνά με περήφανα
μέτωπα, κομμένα θαρρείς απ' το χέρι του θεού
να ταιριάζουν στον τόπο, στο φως και το πνεύμα του.

Η νύχτα μάς βελονιάζει τα κόκαλα μέσα στ' αμπριά*
εκεί μέσα
μεταφέραμε τα φιλικά μας πρόσωπα και τ' ασπαζόμαστε
μεταφέραμε το σπίτι και την εκκλησιά του χωριού μας
το κλουβί στο παράθυρο, τα μάτια των κοριτσιών,
το φράχτη του κήπου μας, όλα τα σύνορά μας,
την Παναγία με το γαρούφαλο, ασίκισσα*,
που μας σκεπάζει τα πόδια πριν απ' το χιόνι,
που μας διπλώνει στη μπόλια* της πριν απ' το θάνατο.

* **λουλακιασμένο**

σεντόνι: σεντόνι
πλυμένο με λουλάκι,
μια γαλάζια ουσία που
παλιότερα ξεβγαζαν τα
ρούχα για να πάρουν
πιο λευκό χρώμα

* **κατιφέδες** (ο κατιφές):
είδος λουλουδιών

* **χλαίνες** (η
χλαίνη): στρατιωτικά
πανωφόρια

* **υπό μάλης:** κάτω από
τη μασχάλη

* **λίκνα** (το λίκνο): κλίνες
βρεφών· μεταφορικά,
τόποι στους οποίους
γεννήθηκε κάτι πολύ
σπουδαίο, κοιτίδες

* **αμπριά** (το αμπρί):
καταφύγιο που προστα-
τεύουν τους στρατιώτες
στον πόλεμο

* (η) **ασίκισσα** (ο
ασίκης): λεβέντισσα,
γενναία

* (η) **μπόλια:** γυναικείο
μαντίλι για το κεφάλι,
πετσέτα

Η'. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων

Μα ό,τι κι αν γίνει εμείς θα επιζήσουμε.
Άνθρωποι κατοικούν μες στο πνεύμα της Ελευθερίας
αμέτρητοι,
Άνθρωποι όμορφοι μες στη θυσία τους, Άνθρωποι.
Ένας μεγάλος καταυλισμός είναι η έννοια της αρετής.
Το ότι πεθάναν, δεν σημαίνει πως έπαψαν να υπάρχουν εκεί,
με τις λύπες, τα δάκρυα και τις κουβέντες τους.
Ο ήλιος σας θα 'ναι ακριβά πληρωμένος.
Αν τυχόν δεν γυρίσω, ας είστε καλά,
σκεφτείτε για λίγο πόσο μου στοίχισε.

(Σαν ήμουν μικρός καθρεφτιζόμουν στα ρυάκια
της πατρίδας μου
δεν ήμουν πλασμένος για τον πόλεμο).

Ερωτήσεις - Δραστηριότητες:

1. Να βάλετε έναν τίτλο σε κάθε στροφή του ποιήματος.
2. Γιατί ο στρατιώτης λέει πως το μονόγραμμα του μαντιλιού είναι «ένας κόσμος χαμένος»;
3. Γιατί το όπλο δεν αποτελεί προσβολή στη συγκεκριμένη περίπτωση;
4. Βρείτε και συζητήστε τα σημεία εκείνα όπου εκφράζει ο στρατιώτης συναισθήματα για τους δικούς του και τον τόπο του.

- Βιογραφία του Νικηφόρου Βρεττάκου υπάρχει στη σελίδα 50.